

Punakaarti komensi tytöt tansseihin

Aila Perkiö on kirjoittanut isoäitinsä Hilja Törmän (os. Sariola s.1889 Punkalaitumen Jalasjoella Jonkka-talon tyttärenä) elämästä punakapinan aikaan. Vihitty avioliittoon Erkki Törmän kanssa 1909. Törmän talo on Punkalaitumen puolta, eikä siis kuulu Urjalaan.

Isoäitiäni kutsuttiin Törmän Mammaksi. Hän oli minulle kovin rakas ja otti minut mukaansa milloin minnekin ja jostakin lapsen korviin kuului juttuja näistä hyvinkin vaietuista kapina-ajoista.

Muistikuvat niistä ovat hataria, enkä ole ollenkaan vakuuttunut siitä, kuinka paljon mielikuvitukseni on muutellut asiaa, mutta tarina alkaa:

Kapinan aikoihin nuorellaparilla oli jo pari lasta, äitini Leena ja häneen veljensä Eero. Talossa oli myöskin äitini isän sisko Hilda, nuori neitokainen, äitini mummo ja ehkä myöskin piikoja ja renkejä, niin kuin siihen aikaan oli isoissa taloissa tapana olla.

Poliittista liikehdintää alkoi olla sekä Urjalassa että Punkalaitumella. Tiedossa oli, että isännät saattoivat olla vaarassa isoissa taloissa.

Erkki-isäntä oli sairastunut keuhkokuumeeseen ja oli vuoteen omana, siksi he päättivät ottaa hevoset ja siirtyä lasten ja mummon kanssa Keskukaski -nimiseen Törmän torppaan, pois kapinallisten tieltä, siis pakoon. Sitä asusti isäntä-Erkin sukulaisperhe. Tietääkseni se itsenäistyi torpparilain tultua voimaan.

Mammani ja Hilda-neiti jäivät pitämään taloa pystyssä piikojen ja renkien kanssa.

Työväenyhdistys oli rakentanut lähistölle kokoontumistalon ja pitivät siellä myöskin rientoja, mutta nuoria naisia puuttui, niin he hakivat ko. talosta sekä muonaa, että velvoittivat nuoret emännät tulemaan tanssittaviksi iltamiinsa. Ymmärsin, että heillä ei ollut vaihtoehtoja muuta kuin mennä, mutta nämä eivät kuitenkaan kohdelleet heitä hunosti.